



6^η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης

Εισαγωγή

Η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης, με φορέα διοργάνωσης το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, ξεκίνησε επίσημα το 2007. Έχει ήδη διανύσει μία δεκάχρονη πορεία και βρίσκεται στο στάδιο προετοιμασίας της έκτης κατά σειρά διοργάνωσης που θα πραγματοποιηθεί από τις 30 Σεπτεμβρίου 2017 έως τις 14 Ιανουαρίου 2018. Η διοργάνωση έχει καταστεί πόλος συσπείρωσης των καλλιτεχνικών δυνάμεων της πόλης σε επίπεδο μουσείων, εκπαιδευτικών οργανισμών, δημιουργικών ομάδων και κοινοτήτων, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει σημαντικά στη διεθνοποίηση της ελληνικής εικαστικής σκηνής.

Σε συνθήκες ραγδαίας συρρίκνωσης των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων, η επόμενη Μπιενάλε θα στηριχθεί στις δυνάμεις της -το ανθρώπινο δυναμικό και τις συνεργασίες- αξιοποιώντας το πολιτισμικό κεφάλαιο εμπειρίας και δικτύων, καθώς και τον πλούτο της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Θεσσαλονίκης. Γι' αυτό και το κεντρικό στοίχημα της 6^{ης} Μπιενάλε είναι το ομαδικό επιμελητικό σχήμα, η διάχυση στην πόλη και οι συνέργειες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με θεσμούς και ιδρύματα που μοιράζονται τις ίδιες αγωνίες και καταβάλλουν ουσιαστικές προσπάθειες για την υποστήριξη της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας σε καιρούς κρίσης.

Θεματικό Πλαίσιο 6^{ης} Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης

Τίτλος: Φαντασιακές Εστίες - Imagined Homes

Η εστία ως φαντασιακή σύλληψη και κατασκευή αποτελεί το θεματικό πυρήνα της 6^{ης} Μπιενάλε Θεσσαλονίκης. Με τους όρους «εστία» ή «σπίτι» αναφερόμαστε όχι μόνο στην κατοικία, αλλά και στην κοινότητα/πατρίδα, τον τόπο όπου νιώθει κανείς ασφαλής και αποδεκτός, έχει τις ρίζες του και αναπτύσσει τον πυρήνα των κοινωνικών και οικογενειακών του σχέσεων.

Στη σημερινή εποχή ωστόσο τα παραπάνω έπαψαν να είναι βεβαιότητες και αποτελούν ζητούμενα για μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες που υποχρεώνονται να εκτοπιστούν, να εγκαταλείψουν τη μόνιμη κατοικία τους και να αναζητήσουν έναν νέο, περισσότερο ασφαλή τόπο διαμονής. Οι τόποι αυτοί υφίστανται στο φαντασιακό ως κατασκευή, ως προβολή και προσδοκία.

Εξάλλου, η μαζικότητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της βίαιης μετακίνησης τροποποιούν ριζικά και το σπίτι – προορισμό. Όχι μόνο το διασπορικό υποκείμενο, αλλά και το περιβάλλον υποδοχής αλλάζει, δεχόμενο τον κλυδωνισμό της διαχείρισης-ενσωμάτωσης και τις επιπτώσεις της παρουσίας των νέων κατοίκων. Ως φαντασιακή σύλληψη, η εστία που φέρουμε μέσα μας, όταν μετακινούμαστε από ανάγκη ή από

επιλογή, αποτελεί μια φανταστική κατασκευή υπό συνεχή αναδιαμόρφωση που επιδιώκει να ανταποκριθεί σε επείγουσες ανάγκες επιβίωσης και βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης.

Εκκινώντας από την παρούσα συγκυρία της έξαρσης του μεταναστευτικού προβλήματος, η 6^η Μπιενάλε επικεντρώνεται στη ρευστότητα και το συνεχές επαναπροσδιορισμό του σπιτιού. Για την έρευνα, τις καλλιτεχνικές επιλογές και τον εκθεσιακό σχεδιασμό σημαντικό ρόλο παίζει η βιωμένη εμπειρία του παρελθόντος, καθώς συνθέτει ένα ιστορικό αποθετήριο επιλογών για τη σύλληψη και την κατασκευή του σπιτιού υπό συνθήκες μετακίνησης και εκτοπισμού σε παλαιότερες εποχές. Εξίσου σημαντική είναι και η σύλληψη του μέλλοντος μέσα από την οραματική προβολή των συνθηκών διαβίωσης, συνύπαρξης και ενσωμάτωσης στα διαμορφούμενα πολιτισμικά πλαίσια. Το ίντερνέτ και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως μία άυλη, αλλά εξόχως επιδραστική πραγματικότητα για τη συγκρότηση ταυτοτήτων, κοινοτήτων και πρακτικών οικειώσης εντάσσεται στα θεματικά ενδιαφέροντα της 6^{ης} Μπιενάλε.

Σύγχρονες διασπορικές ταυτότητες, αναδυόμενες αισθήσεις οικειότητας, νέες πρακτικές συμπερίληψης, αποδοχής και συμβίωσης που ανάγονται σε εναλλακτικές θεωρήσεις του φύλου, της θρησκείας, της οικογένειας και της κοινότητας με την ευρύτερη έννοια, είναι τα ζητήματα στα οποία επικεντρώνεται τόσο η έρευνα, όσο και η συγκρότηση του καλλιτεχνικού, εκπαιδευτικού και εκθεσιακού προγράμματος.

Πέντε άξονες συνθέτουν το πρόσωπο της διοργάνωσης.

1. Στηρίζεται στις δυνάμεις της

- Επιλέγει ένα ομαδικό επιμελητικό σχήμα που αποτελείται από τους ιστορικούς τέχνης του ΚΜΣΤ και δεν απευθύνεται, ως είθισται, σε έναν προσκεκλημένο επιμελητή.
- Διαχέεται στην πόλη αξιοποιώντας τον πλούτο της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Θεσσαλονίκης.
- Αξιοποιώντας την δεκάχρονη εμπειρία της προχωρά σε συνέργειες εντός κι εκτός συνόρων με θεσμούς και ιδρύματα που μοιράζονται τις ίδιες αγωνίες και καταβάλλουν ουσιαστικές προσπάθειες για την υποστήριξη της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας σε καιρούς κρίσης.

2. Είναι παρούσα, παρά τη ραγδαία συρρίκνωση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων

Αν και διαθέσιμο για τη φετινή διοργάνωση είναι μόλις το 20% της χρηματοδότησης που αντιστοιχούσε για καθεμία εκ των τριών προηγούμενων Μπιενάλε Θεσσαλονίκης (περί το ένα εκατ. ευρώ ανά διετία) οι επιμελητές αποφάσισαν οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι να μην αναδειχθούν σε εμπόδιο για την εξέλιξη του θεσμού. Κι αυτό διότι η διοργάνωση έχει καταστεί πόλος συσπείρωσης των καλλιτεχνικών δυνάμεων της πόλης σε επίπεδο μουσείων, εκπαιδευτικών οργανισμών, δημιουργικών ομάδων και κοινοτήτων, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει σημαντικά στη διεθνοποίηση της ελληνικής εικαστικής σκηνής.

3. Υιοθετεί την πρακτική της ανοικτής πρόσκλησης προς τους καλλιτέχνες

Για πρώτη φορά σε τόσο μεγάλη έκταση (σχεδόν 50%) η επιλογή των καλλιτεχνών που συμμετέχουν στην 6η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης έγινε κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης εκ μέρους της επιμελητικής ομάδας. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατατέθηκαν 1.352 προτάσεις από την Ελλάδα και το εξωτερικό, γεγονός που αποδεικνύει ότι η Μπιενάλε Θεσσαλονίκης έχει καθιερωθεί στη συνείδηση του εικαστικού κόσμου με θετικό πρόσημο.

4. Δημιουργεί πρόγραμμα δημιουργικής διαμονής καλλιτεχνών

Εγκαινιάζεται φέτος πρόγραμμα δημιουργικής διαμονής καλλιτεχνών (artists' residency program). Οκτώ εικαστικοί που επελέγησαν από τους επιμελητές φιλοξενούνται στη Θεσσαλονίκη με την υποστήριξη συνεργαζόμενων φορέων και παράγουν έργα ειδικά για την 6^η Μπιενάλε, τα οποία θα ενταχθούν στην κεντρική έκθεση. Το πρόγραμμα που ξεκίνησε στις 25 Μαΐου 2017 βρίσκεται σε εξέλιξη.

5. Συνεργάζεται με τη Μπιενάλε του Τσανάκαλε

Η 6η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης συνεργάζεται με τη Μπιενάλε του Τσανάκαλε και φιλοξενεί έργα της, η παρουσίαση των οποίων δεν κατέστη εφικτή. Πρόκειται για μια καλλιτεχνική συνεργασία στη βάση των κοινών προκλήσεων και του κοινού θεματικού και εννοιολογικού υπόβαθρου που ενώνουν τις δύο γειτονικές διοργανώσεις.

Το πρόγραμμα της 6ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης διαχωρίζεται σε κεντρικό και παράλληλο. Στο **κεντρικό πρόγραμμα** περιλαμβάνονται η κεντρική έκθεση, το φεστιβάλ περφόρμανς, το πρόγραμμα δημιουργικής διαμονής καλλιτεχνών, το πρόγραμμα δράσεων, εκθέσεις της Κίνησης των 5 Μουσείων Θεσσαλονίκης, κι εκπαιδευτικές δράσεις για παιδιά και ενήλικες.

Στο **παράλληλο πρόγραμμα** εντάσσονται αυτοχρηματοδοτούμενες εκθέσεις-δράσεις που παρουσιάζονται υπό την αιγίδα της Μπιενάλε.

Χώροι διεξαγωγής: Η κεντρική έκθεση θα διαρθρωθεί σε ενότητες, οι οποίες θα αναπτυχθούν **στην έδρα του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στη Μονή Λαζαριστών, στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης στην Αποθήκη Β1** στο λιμάνι Θεσσαλονίκης, σε χώρους του **Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης** και στην **Αγιορειτική Εστία**.

Για τις δράσεις της 6ης Μπιενάλε θα αξιοποιηθούν μουσειακοί και δημόσιοι χώροι της Θεσσαλονίκης, αρχιτεκτονικά μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι, όπως και στις προηγούμενες διοργανώσεις.

Η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης).

Οργανωτικό Πλαίσιο 6ης Μπιενάλε Θεσσαλονίκης Σύγχρονης Τέχνης

Οργανωτικός φορέας: Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Ανδρέας Τάκης

Αντιπρόεδρος: Σοφία Καϊτατζή – Γουίτλοκ

Μέλη: Γιώργιος Διβάρης, Αλίκη Κωστάκη, Αλέξανδρος Μπαλτζής, Γιώτα Μυρτσιώτη, Αναστάσιος Νικάκης, Λόης Παπαδόπουλος, Γιώργος Τσακίρης

Διεύθυνση ΚΜΣΤ: Μαρία Τσαντσάνογλου

Διεύθυνση 6ης Μπιενάλε Θεσσαλονίκης Σύγχρονης Τέχνης: Συραγώ Τσιάρα, διευθύντρια του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης του ΚΜΣΤ.

Διαχείριση έργου: Αθηνά Ιωάννου, προϊσταμένη διοικητικών υπηρεσιών ΚΜΣΤ

Επιμελητική ομάδα: Δόμνα Γούναρη, Αρετή Λεοπούλου, Θοδωρής Μάρκογλου, Γιάννης Μπόλης, Ειρήνη Παπακωνσταντίνου, Μαρία Τσαντσάνογλου, Συραγώ Τσιάρα, Αγγελική Χαριστού, ιστορικοί τέχνης-επιμελητές ΚΜΣΤ.

Εύη Παπαβέργου, Κατερίνα Παρασκευά, μουσειοπαιδαγωγοί ΚΜΣΤ

Συμβουλευτική Επιτροπή: Γιώργος Διβάρης, Θούλη Μισιρλόγλου, Μαρία Τσαντσάνογλου, Συραγώ Τσιάρα, Έλλη Χρυσίδου



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας



ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Thessaloniki
biennále: 6
of Contemporary Art
ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

www.thessalonikibiennale.gr

Contact / Επικοινωνία

Χρύσα Ζαρκαλή

Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας – Μουσειολόγος

Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Κολοκοτρώνη 21, 56430, Θεσσαλονίκη

T +30 2310 589152 · F +30 2310 600123 · M +30 6945114343

pr@greekstatemuseum.com · www.greekstatemuseum.com

Thessaloniki
biennale: 6
of Contemporary Art
ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΦΑΝΤΑΣΙΑΚΕΣ ΕΣΤΙΕΣ
IMAGINED HOMES

SAVE THE DATES
30.09.2017 - 14.01.2018

www.thessalonikibiennale.gr



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας



ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF CULTURE & SPORTS



ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
STATE MUSEUM
OF CONTEMPORARY ART